

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

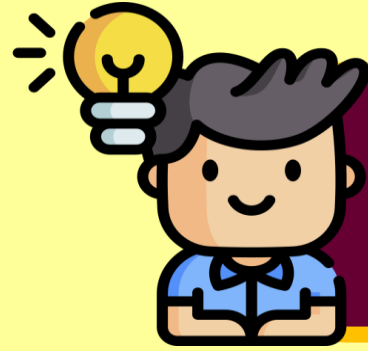
อร่อย

ทรอย

ล่ำ

แซ่บ

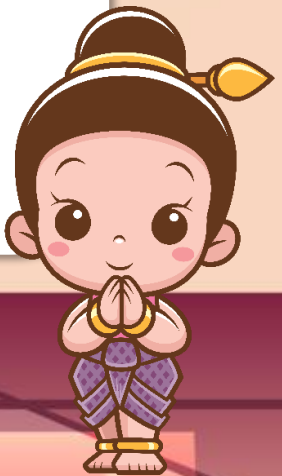

คำถามชวนคิด

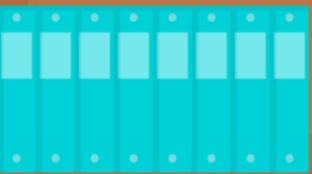
นักเรียนเคยได้ยินคำเหล่านี้จากที่ใดบ้าง

บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ต่อไปนี้จะเล่าถึงอาหารอร่อย
คือส้มตำกินบ่อยบ่อยรสชาติแซ่บดี
วิธีทำก็ง่ายจะบอกได้ต่อไปนี่
มันเป็นวิธีวิเศษเหลือหลาย

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรม ท้องถิ่นไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของภาษาถิ่นต่าง ๆ ได้

๒. เขียนอธิบายความหมายของภาษาถิ่นในวรรณกรรมท้องถิ่นได้

๓. รักความเป็นไทย

ทบทวนความรู้

ภาษาถิ่นคืออะไร

ความหมายของภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คือ ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ใช้สื่อสารกันในท้องถิ่นต่าง ๆ และมีความแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น เพื่อการสื่อความหมายความเข้าใจกันระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นนั้น ๆ

คำถามชวนคิด

นักเรียนทราบหรือไม่
วรรณกรรมท้องถิ่นคืออะไร

ความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่น หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นหรือเผยแพร่อยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของไทย ซึ่งมีทั้งที่ถ่ายทอดด้วยปาก คือ เล่าหรือขับร้องเป็นเพลง ซึ่งจะเรียกว่า “วรรณคดีมุขปาฐะ” และที่ถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือ เรียกว่า “วรรณคดีลายลักษณ์”

ลักษณะการแต่งวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่น มักแต่งเป็นรูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรองตามความสนใจของผู้แต่ง ผู้แต่งส่วนใหญ่มักเป็นคนในท้องถิ่น เขียนสื่อเรื่องราวความคิดและความรู้สึกของคนในท้องถิ่น ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาท้องถิ่น

การค้นหาภาษาจากวรรณกรรมท้องถิ่น

คือ การค้นหาคำภาษาถิ่นที่ปรากฏอยู่ใน
วรรณกรรมท้องถิ่นต่าง ๆ จากนั้นสำรวจคำและ
อธิบายความหมายของคำ ประโยค และเนื้อหา
ของวรรณกรรม เพื่อให้เข้าใจความหมาย

ตัวอย่าง วรรณกรรมท้องถิ่นไทย

นิทานพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน

เพลงกล่อมเด็ก

เพลงร้องเล่น

ตำนานพื้นบ้าน

เพลงลูกทุ่ง

ผญา

เพลงเรือ

เพลงสีกจุงจา

กิจกรรม

“ค้นหาคำภาษาถิ่น”

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนค้นหาคำภาษาถิ่นจาก
วรรณกรรมท้องถิ่น แล้วเขียนอธิบาย
ความหมายให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๕
ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย
- ๒) สังเกตการทำงาน of นักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ประเมินการอธิบายความหมายของ
คำภาษาถิ่น

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๕
ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จให้ส่ง
ที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ข้อที่	คำภาษาถิ่น	ความหมาย
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
๙		
๑๐		

ใบงานที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรม
ท้องถิ่นไทย

ใบงานที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ข้อที่	คำภาษาถิ่น	ความหมาย
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ใบงานที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ข้อที่	คำภาษาถิ่น	ความหมาย
๖		
๗		
๘		
๙		
๑๐		

ใบความรู้ที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ความหมายของภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ใช้สื่อสารกันในท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย และมีความแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น เป็นภาษาที่ใช้พูดจากันในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อการสื่อความหมาย ความเข้าใจกันระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นนั้น ๆ แตกต่างไปจากมาตรฐานหรือภาษาที่คนส่วนใหญ่ของประเทศใช้

ใบความรู้ที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ลักษณะของภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นมีความเฉพาะ คือ ทั้งถ้อยคำและสำเนียง แสดงถึงเอกลักษณ์ ลักษณะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นของแต่ละภาคของประเทศไทย ซึ่งบางที่จะเรียกว่า ภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาถิ่นใต้ก็จะมีภาษา สงขลา ภาษานคร ฯลฯ

ใบความรู้ที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่สำคัญในสังคมไทย เป็นภาษาที่บันทึกเรื่องราว ประสบการณ์ และวัฒนธรรมทุกแขนงของท้องถิ่น เราจึงควรรักษาภาษาถิ่นทุกถิ่นไว้ใช้ให้ถูกต้อง เพื่อเป็นสมบัติมรดกของชาติต่อไป ซึ่งภาษาถิ่นจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาท่าทางมากกว่าภาษาเขียนนั่นเอง ภาษาถิ่นของไทยแบ่งได้เป็น ๔ ถิ่น ได้แก่ ภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาถิ่นกลาง และภาษาถิ่นใต้

ใบความรู้ที่ ๕

ภาษาถิ่นกับวรรณกรรมท้องถิ่นไทย

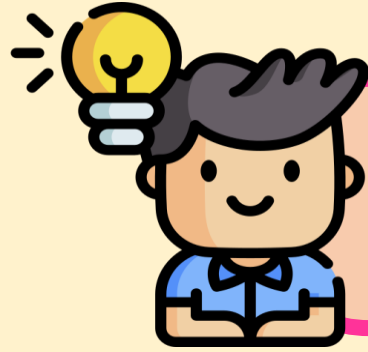
วรรณคดีท้องถิ่น หมายถึง วรรณคดีที่แต่งขึ้นหรือเผยแพร่อยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของไทย ซึ่งมีทั้งที่ถ่ายทอดด้วยปาก คือ เล่าหรือขับร้องเป็นเพลง เรียกว่า “วรรณคดีมุขปาฐะ” และที่ถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือ เรียกว่า “วรรณคดีลายลักษณ์” ซึ่งแต่งเป็นรูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ผู้แต่งส่วนใหญ่มักเป็นคนในท้องถิ่น เขียนเรื่องราวความคิด ความรู้สึกกับคนในท้องถิ่น ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาท้องถิ่น

สรุปการทำกิจกรรม

และตรวจสอบความถูกต้อง

คำถามสรุปบทเรียน

การค้นหาคำภาษาถิ่นในวรรณกรรมท้องถิ่น
มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเรื่องที่ฟังและดู

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๖ การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเรื่องที่ฟังและดู
๒. ใบงานที่ ๖ การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเรื่องที่ฟังและดู

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

